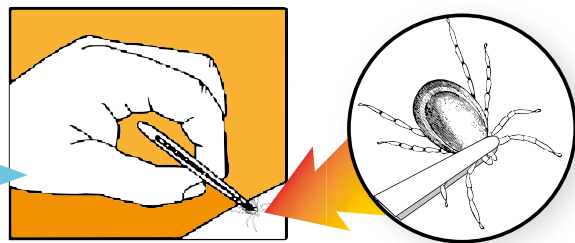

POSTUPAK U SLUČAJU UBODA KRPELJA

Čim ste uočili krpelja potrebno je:

1. Odmah izvaditi krpelja pomoću pincete kojom se čupaju dlačice. Pincetom obuhvatiti krpelja uz samu kožu i izvući ga laganim povlačenjem, pazeći da se pri izvlačenju ne ošteti tijelo krpelja. Radi preciznog hvatanja krpelja može se koristiti povećalo. Trganjem krpelja dio njegova tijela ostaje u koži, što može dovesti do zaraze. U tom slučaju treba potražiti pomoć liječnika.
2. Krpelje na koži se ne smije „gušiti“ premazivanjem alkoholom, uljem, masti ili „paliti“ šibicom jer time izazivamo naglu smrt krpelja, pri čemu on isprazni sadržaj svoje trbušne šupljine u tijelo čovjeka i tako vrlo lako prenese zarazu (ako je zaražen).
3. Krpelje ne dirati golim rukama.
4. Nakon što je krpelj odstranjen, mjesto uboda premazati antiseptikom.
5. Informirati i educirati osobu koja je imala ubod krpelja o znakovima i simptomima lokalne i sistemske infekcije, a u slučaju pojave simptoma poput osipa ili gnojenja mjesta uboda potražiti liječničku pomoć.

KOJE BOLESTI PRENOSE KRPELJI?

Krpelji su mogući prijenosnici zaraznih bolesti, a u Hrvatskoj se ubodom krpelja mogu prenijeti bolesti:

- Lyme borelioza
- Krpeljni meningoencefalitis (KME).

Bolesti koje se prenose znatno rjeđe: tularemija, Q groznica, erlihioza, babezioza i neke rikecioze.

Krpeljni meningoencefalitis se može učinkovito spriječiti **cijepljenjem**.

Cijepljenje je najbolje započeti tijekom zimskih mjeseci kako bi se osigurala zaštita prije „sezona“ krpelja u proljeće.

Provodi se u tri doze, no već određeno vrijeme nakon druge doze postoji zadovoljavajuća zaštita (u 97% cijepljenih osoba).

NE cijepi se nakon uboda krpelja!

KOME SE PREPORUČUJE CIJEPLJENJE?

Cijepljenje protiv KME preporučuje se osobama koje radi posla borave u prirodi na područjima koja su prirodna žarišta krpelja (šumari, šumski radnici, vojnici) te osobama koje povremeno borave u navedenim područjima (izletnici, kamperi, planinari, lovci, turisti).

 NASTAVNI ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVSTVO
DR. ANDRIJA ŠTAMPAR

Stvaramo zdraviju budućnost

10000 Zagreb, Mirogojska cesta 16

www.stampar.hr

KRPELJI

 NASTAVNI ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVSTVO
DR. ANDRIJA ŠTAMPAR

Stvaramo zdraviju budućnost

KRPELJI

Krpelji su sitne životinjice koje pripadaju skupini člankonožaca. Krpelji su paučnjaci, a od kukaca se razlikuju oblikom i drugim biološkim svojstvima. Važni su jer se hrane krvlju životinja i čovjeka te mogu prenositi mnoge zarazne bolesti, uključujući one koje su zajedničke ljudima i životinjama.

Razvoj krpelja odvija se kroz sljedeće razvojne stadije: jaje, ličinka, nimfa i odrasla jedinka (ženka, mužjak).

U Hrvatskoj je najrasprostranjeniji šumski krpelj (*Ixodes ricinus*).

Ixodes ricinus, ženka

Ixodes ricinus, mužjaci i nimfe

GDJE I KADA SE KRPELJI MOGU SUSRESTI U PRIRODI?

Aktivnost krpelja ovisi o više čimbenika, a najviše o temperaturi i vlažnosti. Stoga imaju tzv. sezonsku aktivnost – najbrojniji i najaktivniji su od proljeća do jeseni, no susrećemo ih u prirodi tijekom cijele godine.

Nalaze se na listovima i granama grmova i niskog raslinja (do visine 1m), u šikarama, na nepokošenim livadama, u prizemnom sloju šume, uz staze za hodanje, u vrtovima, izletištima itd.

KAKO KRPELJI DOLAZE DO NAS?

Skriveni na vlatima trave, granama i listovima grmlja i drveća, krpelji čekaju prolazak pogodnog domaćina – toplokrvne životinje ili čovjeka. Nakon što se prihvati na domaćina, krpelj hoda više sati po tijelu u potrazi za mjestom gdje će se učvrstiti svojim rilom. Probadanje kože traje desetak minuta i ne osjeća se radi tvari u slini koje djeluju kao anestetik.

KAKO SPRIJEČITI UBOD KRPELJA?

Prilikom odlaska u prirodu radi šetnje, rekreacije ili obavljanja poslova na otvorenom treba pomisliti na mogućnost uboda krpelja.

Potrebno je:

1. Izbjegavati provlačenje i puzanje kroz grmlje, šikare i gusto raslinje, ostavljanje odjeće na grmlju, travi i ležanje na tlu.
2. Hodati obilježenim stazama.
3. Tijekom boravka u prirodi nositi hlače dugih nogavica i majice dugih rukava, zatvorenu obuću (preporučuje se nogavice hlača ugurati u čarape, a majice u hlače kako bi se spriječio dolazak krpelja na kožu). Bolja je svjetla odjeća na kojoj se krpelj može lakše uočiti.
4. Primijeniti repelente (sredstva za odbijanje krpelja) - nanijeti ih na dijelove tijela koji nisu prekriveni odjećom i obućom (izbjegavati oči, usta, a kod male djece i šake jer ih često stavljaju u usta). Repelenti djeluju nekoliko sati, ovisno o vrsti repelenta i znojenju kože. Mogu se nanijeti i na odjeću (potrebno provjeriti upute na ambalaži o načinu primjene i potrebi ponovnog nanošenja).
5. Pregledati se svakih dva do tri sata tijekom boravka te nakon odlaska iz prirode. Tijekom pregledavanja tijela posebice obratiti pažnju na rubno područje vlasišta (iza uha, zatiljak, vrat), prepone, pazuha, područje iza koljena pupak.

Najčešća mjesta gdje pronalazimo krpelje na tijelu